

דרכי חז"ל במקרא ספר יהושע ג-ד (5) - כפות רגלי הכהנים

1. מדרש תנחומא פרשת במדבר סימן ט ד"ה (ט) ילמדנו רבינו

וכן את מוצא ביהושע כשהלך להחריב את יריחו ויאמר יהושע לישראל עתידין אתם לעמוד שם ולעשות את השבת שם אלא **אם תרחיקו מן הארון לא תרחיקו יותר מאלפים אמה לכל רוח, למה שתהיו רשאים לבא להתפלל לפני הארון בשבת**, וכן הוא אומר (יהושע ג) אך רחוק יהיה ביניכם וביניו כאלפים אמה במדה אל תקרבו אליו למען אשר תדעו את הדרך אשר תלכו בה כי לא עברתם בדרך מתמול שלשום, וכן את מוצא כשאמר הקב"ה למשה שיעשה לו דגלים א"ל השוה אותם לדגליהם לכל רוח, מנין ממה שקראו בענין שנאמר איש אל דגלו

2. שמות פרק לד

(א) ויאמר יקוק אל משה פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים אשר שבתי :
(ב) והיה נכון לבקר ועלית בבקר אל הר סיני ונצבת לי שם על ראש ההר :
(ג) ואיש לא יעלה עמך וגם איש אל גרא בכל ההר גם הצאן והבקר אל ירעו אל מול ההר ההוא :
(ד) ויפסל שני לוחות אבנים כראשונים וישפס משה בבקר ויעל אל הר סיני כאשר צוה יקוק אתו ויקח בידו שני לוחות אבנים :
(ה) וירד יקוק בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יקוק :
(ו) ויעבר יקוק על פניו ויקרא יקוק אל רחום וחנון ארץ אפים ורב חסד ואמת :
(ז) נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחסאָה ונקָה לא ונקָה פקד עון אבות על בנים ועל בני בנים על שלשים ועל רבעים :
(ח) וימחר משה ויקד ארצה וישתחו :
(ט) ויאמר אם נא מצאתי חן בעיניך אדני גלף נא אדני בקרבנו כי עם קשה ערף הוא וסלחתי לעוננו ולחטאתנו ונחלתנו :
(י) ויאמר הנה אנכי כרת ברית נגד כל עמך אעשה נפלאות אשר לא נבראו בכל הארץ ובכל הגוים וראה כל העם אשר אתה בקרבך את מעשה יקוק כי נורא הוא אשר אני עשה עמך :
(יא) שמר לך את אשר אנכי מצוה היום הנני גרש מפניך את האמרי והכנעני והחתי והפרזי והחוי והיבויסי :
(יב) השמר לך פן תקרת ברית ליושב הארץ אשר אתה בא עליה פן יהיה למוקש בקרבך :

3. אבן עזרא שמות פרק לד פסוק ט

כי עם קשה עורף - על דעת רבי מרינוס, **אעפ"י שעם קשה עורף הוא**, וכן רפאה נפשי כי חטאתי לך (תה' מא, ה) - אעפ"י שחטאתי לך. ולפי דעתי רפאני, כי אני מודה שחטאתי לך, ובעבור חטאי החליתני. וככה זה, אני מודה כי עם קשה עורף הוא ואתה תסלח :

4. כתר יונתן שמות פרק לד פסוק י

(י) ויאמר הנה אני **כורת ברית שלא אחליף העם הזה בעם אחר** אולם ממך ייצאו אוכלוסין של צדיקים כנגד כל עמך אעשה נפלאות להם בזמן שילכו בשבי על נהרות בבל ואעלם משם ואשכננס מעבר לנהר סמבטיון וכאלה נפלאות לא נבראו בכל יושבי הארץ ובכל הגוים ויראו כל העם שאתה שוכן ביניהם ביום ההוא את מעשה של יי כי נורא הוא, שאני עושה עמך :

מדרש תנחומא פרשת ויקהל סימן ז

ראה מה הארון חביב שהמשכן כולו לא נעשה אלא בשביל הארון שהשכינה בתוכו וכל הנסים שהיו נעשים לישראל בארון היו נעשים לפי שהשכינה בתוכו, ראה מה כתיב בו וארון ברית ה' נוסע לפניו דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה (במדבר י) והיה הורג נחשים ועקרבים ושורף את הקוצין והורג שונאיהן של ישראל, א"ר אלעזר בן פדת בשם ר' יוסי בן זמרא שני ניצוצין יוצאין מבין שני הכרובים והורגים נחשים ועקרבים ושורפין את הקוצין והיה העשן עולה ומתמר וכל העולם מתבסס מן הריח שהיה מוציא והאומות אומרים מי זאת עולה מן המדבר כתמרות עשן וגוי (שיר/השירים/ג), כיון שהיה מקדים שלשה ימים לתור להם מנוחה יומם ולילה שנאמר וארון ברית ה' נוסע לפניו דרך שלשת ימים לתור להם מנוחה היה משה אומר באותה שעה קומה ה'

